

Handschoenen aan!

Museum en vakcollege

Museum Van Loon en het Hout- en Meubileringscollege werken sinds zes jaar intensief samen aan het project 'Een huis dat werkt'. Deze succesvolle samenwerking, bekrachtigd in een convenant, leidt tot grote tevredenheid van beide instellingen. Het museum als externe leslocatie.

FOTO: PETER KOOLJMANS

AUTEUR: MELISSA DE VREEDE

"Ik vraag in het museum aan de studenten: wat vinden jullie eigenlijk van deze Rietveldstoel? 'Spuuglelijk' bekennen ze dan meestal. Ok, zeg ik, prima. Waarom zou deze stoel eigenlijk gemaakt zijn? Om mooi gevonden te worden, om lekker te zitten of om heel andere redenen? Er zit een opvatting achter die stoel en die komt voort uit de tijd waarin hij is ontworpen. Het is het logische gevolg van een gedachtegang. Wanneer je daar dan een en ander over vertelt, zie je dat ze zich realiseren: 'Dat had ik niet zelf kunnen bedenken'. Je biedt tijdens dat museumbezoek een andere manier van kijken. Multidimensionaliteit. Je voegt nieuwe dimensies toe. En dat is de taak van het onderwijs, vind ik."

Een extra laag

Aan het woord is Marco Cornelisse, docent en curriculumontwikkelaar bij het Hout- en Meubileringscollege in Amsterdam.

Met zijn studenten bezoekt hij regelmatig musea, oude woonhuizen en kastelen. Echter, nooit facultatief of vrijblijvend.

Volgens Marco vragen studenten zich altijd af waaróm iets moet. "En dat vind ik een hele goeie vraag. Zij denken niet na over wat eventueel goed zou zijn voor hun ontwikkeling over tien jaar. Zij willen weten waarom dit nú zou moeten. Een bezoek aan een culturele instelling moet dus echt onderdeel zijn van het lesprogramma. Die kennismaking met de buitenwereld biedt een extra laag, een verrijking. En voor een aantal gaat er werkelijk een deur open. Daarvan ben ik overtuigd. Onze populatie studenten is heel divers. Er zijn erbij met een zeer schrale achtergrond. Die moet je echt voorbereiden en warm maken voordat je met ze op pad gaat. Maar als ze dan eenmaal in zo'n museum zijn, gedragen ze zich prima. Ze vinden de opdrachten die ze daar moeten doen moeilijk, maar ook inspirerend."

Een huis dat werkt

Met Museum Van Loon is geleidelijk een intensieve samenwerking ontstaan. Het contact ontstond tamelijk toevallig toen het museum zes jaar geleden een maquette nodig had en bedacht dat dit een mooie opdracht voor het Hout- en Meubileringscollege zou kunnen zijn. Vervolgens mochten de studenten van de restauratieopleiding meubels van Museum Van Loon bestuderen. "Ze namen de maten op en mochten sommige meubels zelfs uit elkaar halen, vertelt Marco lachend, wel met handschoenen aan natuurlijk." Daarna ontwikkelde het museum in samenspraak met vakdocenten van het Hout- en Meubileringscollege het programma 'Een huis dat werkt'. Tweedejaars studenten bezoeken twee keer het museum. Tijdens het eerste dagdeel bekijken zij nauwkeurig in twee- of drietallen een collectie kandelaars, daterend tussen 1650 en 1900, en tekenen die na.

MARCO CORNELISSE, HOUT- EN MEUBILERINGSCOLLEGE

‘JE MOET ALS MUSEUM BEREID ZIJN
IETS ANDERS TE ONTWIKKELEN DAN JE
GEWEND BENT EN GOED NADENKEN WAT
JE VOOR HET MBO KAN BETEKENEN.’

Op die manier wordt aandacht besteed aan stijkenmerken, een onderwerp dat op school in dezelfde periode aan de orde komt. Bij het tweede bezoek houden de studenten zich bezig met de objecten die hen het meest interesseren: meubels. De handschoenen gaan aan en vorm, stijl en constructie worden onderzocht. Museum Van Loon liet speciaal voor dit programma een filmpje maken, waarin twee hedendaagse vormgevers – Aldo Bakker en Christien Meindertsma – vertellen over 20ste eeuwse tafelmeubilair in Hindelooper stijl en specifieke laktechnieken, waarvan voorbeelden in het museum te vinden zijn. Deze technieken zijn voor hen beiden een belangrijke inspiratiebron voor hun ontwerpen. Na afloop van de film wisselen de studenten van gedachten over hun visie op ambachtelijk vakmanschap. Nu en in hun toekomstige beroep.

Vakmensen die goed kijken en luisteren

Tonko Grever, directeur van Museum Van Loon, licht toe waarom het programma in overleg met de docenten op deze manier is ingestoken: “Mbo-studenten zijn heel praktisch ingesteld. Zij krijgen in hun toekomstige werk met opdrachtgevers te maken. Ze komen bij mensen thuis en moeten op basis van de verkregen informatie een offerte maken. Goed kijken en luisteren is dus van belang.

En jezelf kunnen presenteren. Rondom die vaardigheden is het programma ingericht.”

Voor Tonko is het mbo een vanzelfsprekende doelgroep: “Zonder vaklui kunnen we Museum Van Loon wel sluiten. Wij hebben meubelmakers nodig, loodgieters, schilders en behangers. Maar ook fietsenmakers en al die andere mensen met een specifieke vakopleiding blijven van belang. Want ook al kan er dan steeds meer met de computer, verstand van materialen en technieken blijft noodzakelijk. Het mbo is een vergeten groep. Onterecht! Wij als culturele instellingen kunnen een wezenlijke bijdrage leveren en echt iets toevoegen aan het curriculum. Je moet als museum bereid zijn iets anders te ontwikkelen dan je gewend bent en goed nadenken wat je voor het mbo kan betekenen. Maar er is zoveel mogelijk. Ik hoop dat niet alleen andere musea, maar ook theaters en concertzalen dat gaan doen!”

Convenant sluiten is noodzakelijk

Veel voorbeelden waarbij een culturele instelling en een mbo-opleiding als sparringpartners met elkaar optrekken zoals Museum Van Loon en het Hout- en Meubileringscollege zijn er (nog) niet volgens Tonko. Toch is het volgens beide organisaties de noodzakelijke basis voor succes. "Je moet écht een convenant sluiten", benadrukt Marco nog eens. "In ons geval wordt het museum dan een externe contextrijke leslocatie. We plannen het op een vaste tijd in het rooster als onderdeel van het curriculum.

Wanneer de samenwerking niet structureel is, wordt het afhankelijk van individuele docenten en loopt zo'n programma de kans een stille dood te sterven."

